

KULMÂKIVI

SUOMEN TEOLOGISEN INSTITUUTIN TIEDOTUSLEHTI
KULMAKIVENÄ ON ITSE KRISTUS JEESUS (EF 2:20)

6/2022

HEILLE EI OLLUT SIJAA MAJATALOSSA

Jumalan suurin pelastusteko lähtee nolosti liikkeelle. Jouluevankeliumissa meille kerrotaan, että kun Marian synnyttämisen aika tuli, hän synnytti pojan, kapaloi hänet ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut sijaa majatalossa.

Asiat ovat niin karusti ja arkirealismi niin suurta, että tällaista Jumalan Pojan syntymiskertomusta ei yksinkertaisesti kukaan keksisi. Eihän Jumala tule ihmiseksi tällä tavalla, sanomme. Hänen täytyy syntyä vähintään kuninkaan hoviin tai suuren loiston keskelle.

Glitter ja kimallus kuitenkin loistavat poissaolollaan, kun Jumala tulee ihmiseksi. Edes hänen synnytykseensä ei ole tilaa ihmisten ilmoilla. Maria synnyttää hänet eläinten tallissa ja kapaloi hänet seimeen, eläinten syöttökaukaloon. Viesti on selvä. Vapahtajaa ei kohdella edes ihmisenä, vaan kuin jonain halpana eläimenä. Maailma ei ota pelastajaansa vastaan, vaan työntää hänet ihmisyyden rajamaille, eläinten joukkoon.

Joulun sanoma on radikaali. Pelastus tulee meidän ulkopuoleltamme, mutta me emme halua nähdä sitä, vaan työnnämme sen syrjään. Tämä näkyy koko Jeesuksen elämässä. Hän on julkisen toimintansa ajan vaeltava kulkija Galilean maaseudulla. Lopulta hänet kidutetaan kuoliaaksi pääkaupungissa. Inhimillisesti katsoen se ei ole kovin suurta, mutta näin Jumala toimii pelastaessaan koko ihmiskunnan.

Maailmassa kristityt ovat Herransa tavoin usein marginaalissa ja väheksytyjä. Kaikkialla länsimaissa kristinuskosta halutaan luopua ja sen vaikutusta rajata.

Elämme yhä enemmän niin sanotussa negatiivisessa maailmassa, jossa kristinuskosta on sosiaalista haittaa ja siitä joutuu maksamaan hintaa. Tässä tilanteessa joudumme miettimään uusiksi toimintatapojamme ja strategioitamme, jotta kristinuskko säilyy tuleville sukupolville.

Myös kirkossa tila alkaa käydä ahtaaksi. Emme kuitenkaan säikähdä tai häkelly tätä, sillä tilanne on tuttu jo jouluevankeliumista. Jos meille ei ole tilaa majatalossa, tilaa on ainakin tallissa eläinten joukossa. Siellä Marian ja Joosefin rinnalla palvomme vastasyntyntä Kristusta.

SANTERI MARJOKORPI

1.12.2022

JOULULAHJA STI:LLE

Anna tänä jouluna joululahja STI:lle. Vuoden viimeiset kuukaudet ovat aina taloudellisesti haastavia, sillä jäsenmaksut painottuvat kevääseen. Olimme lokakuun lopussa vähän yli 10 000 euroa tappiolla tämän vuoden osalta ja olisi tärkeä päästä nollatulokseen. Lahjoittamalla olet mahdollistamassa STI:n toimintaa.

Lahjoituksen voit tehdä kätevästi STI:n nettisivuilla sti.fi/lahjoita tai MobilePaylla numeroon 51533. Voit lahjoittaa myös tämän lehden välissä olevalla tilisiirtolomakkeella tai suoraan STI:n pankkitilille: Danske Bank FI74 8000 1100 5642 45 tai Nordea FI66 1555 3000 1169 14 (Rahankeräyslupa: RA/2020/1362).

NOSTOJA KEVÄÄN OHJELMASTA

KEVÄTKAUDEN AVAJAISET 11.1.

* **klo 15-16 Kirjakirpputori ja kahvitus.** Kirjakirpputorilla myynnissä teologista kirjallisuutta huippuhalvalla.

* **klo 16-18 Kevätkauden avajaisluento:** Prof. Miikka Ruokanen: Sopivatko evankelointi ja luterilainen tunnustus yhteen?

APOLOGIAN UUDET HAASTEET -LUENTOSARJA

Torstaisin klo 14-16

To 30.3. Rationaalisen apologetiikan loppu?

To 13.4. Mielikuvitus, kertomus ja kristillinen apologetiikka

To 27.4. Uskon puolustamista ilman sanoja? Performatiivisesta apologetiikasta

To 11.5. Kristillinen apologetiikka jälkikristillisessä ajassa

Luentosarjan pitää STI:n teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen

Keskustelu raamattunäkemyksestä – tarvitaanko sellaista?

Ti 18.4. klo 14-16

Tarvitaanko erityistä raamattunäkemyksiä? Miten suhtautua Raamatun ympärille rakennettuihin oppeihin kuten Raamatun erehtymättömyyteen? Onko Raamattu itsessään uskon kohde vai todistaako se vain uskon kohteesta? Aiheesta keskustelemassa lähetysjohtaja Daniel Nummela ja professori Lauri Thurén

VANHA JA TUTTU VAI UUSI JA IHMEELLINEN JOULUEVANKELIUMI?

HAASTEELLINEN TUTTUUS

Jouluevankeliumi on haasteellinen sekä papille että seurakuntalaiselle. Jeesuksen syntymätapahtumat tuntuvat tutuilta ja sanomakin usein kerrotulta. Lapsen kapalointi, paimenet kedolla, enkelit laulamassa – kaikki tämä on toistettu vuodesta toiseen.

Miten saan johonkin niin läpikalutun tuoreuden tuntua, joka havahduttaa ensin minut, jouluevankeliumin kanssa painivan saarnamiehen, ja seuraavaksi joulutunnelmaa etsivän kuulijan, niin että hän näkee Marian, Joosefin ja lapsen uudessa ja yllättävässä valossa, ehkä niinkin yllättävässä, että tuttu muuttuu vieraaksi ja tunnettu tuntemattomaksi? Miten pyyhimme pois ikkunaa peittävän tuttuuden likakerroksen, jotta lasin läpi näkisi kirkkaasti tapahtumat, joiden on tarkoitus vangita mieleemme ja mielikuvituksemme?

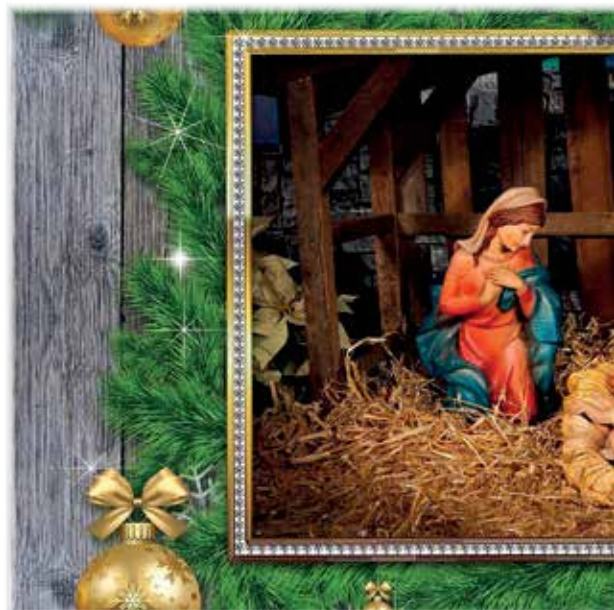
VANHA SANOMA TUOREILLA SANOILLA

Yksi vastaus on, että sanoitamme vanhat asiat toisenlaisella ja uudella kielellä. Kielikuvissa ja tarinoissa on tehoa ja tenhoa. Käytä niitä! Tässä Raamattu antaa meille mallia. Vanhassa testamentissa on paimenta, kuolemanvarjon laaksoa ja virvoittavia vesiä. On ihmisten torjumaa, kipujen miestä, sairauden tuttavaa. Jeesuksella oli taito osata maalata sanomansa kuulijoidensa mieliin tutuilla ja silti yllättävillä kuvilla.

Nainen etsii mitätöntä kolikkoa, paimen yhtä lammasta. Taivasten valtakunta on kuin sinapin siemen tai peltoon kätkeyty aarre.

Raamattu myös selittää itseään kielikuvilla. Jeesuksen kuolemasta puhutaan uhri-na, sovituksena ja lunastuksena. Termeillä on tausta Mooseksen lain uhraussäädöksissä ja temppeelijumalanpalveluksessa. Vanhurskauttamisen terminologian on tarkoitus johdattaa ajatuksemme oikeudenkäyntiin.

Kaunokirjallisuus on oma aarreaitansa. Siellä on kuvia ja kertomuksia, joilla voimme selittää kristillistä uskoa ymmärrettävästi ja vangitsevasti. C.S. Lewisin Velhoon ja leijonaan kätkeytyy sanoma siitä, kuinka välttämätöntä on, että maailman tekijä saapuu luomaansa maailmaan. J.R.R. Tolkienin Taru Sormusten

Herrasta saa lukijan kaipaamaan aikaa, jolloin meidän maailmaamme riuduttava paha poistetaan.

Sen lisäksi, että käytämme muiden kehittämiä kuvia, meidän on syytä etsiä uusia. Hyvä metafora kykenee valaisemaan tutun jouluevankeliumin totuutta, hyvyyttä ja kauneutta. Ehkä näin: Joulun on sitä, että isä lähtee etsimään pakkas-talveen eksynnyttä lasta. Joulun on se hetki, kun myrskyn näännyttämä tajuaa jonkun vetävän hänet ylös aalloista. Joulun on ma-jatalo, johon väsynyt vaeltaja kutsutaan vieraaksi – aivan ilmaiseksi.

TIENSÄ PERILLE LÖYTÄVÄ RAAMATUN SANA

Toinen vastaus tavallisuuden haasteeseen on, että Raamatulla on sisäänrakennettu kyky tehdä itsensä ajankohtaiseksi sitä lukevalle (tai kuulevalle). Runsaasta lukemisesta kulunut kohta iskee yhtäkkiä voimalla sydämen kovimpiin kallioihin tai täyttää sisäisen maailman armon ihannuudella. Yhtä lailla vieraan tai vaikean

kohdan osanen johtaa joskus todellisuuden mullistavaan oivallukseen.

Olen itse kokenut Raamatun ”kolah-tamisen” monta kertaa. Yksi kokemus liittyy joulun merkitykseen. Luin vuosia tylsistyneenä ja haukotellen Matteuksen evankeliumin aloittavan sukuluettelon ja sen ensimmäiset sanat: ”Jeesuksen Kris-tuksen, Daavidin pojan ja Abrahamin pojan, sukuluettelo”. En muista päivää tai vuotta, mutta luulen muistavani tunteen, kun tajuntaan upposi kunnolla, mitä alkusanoihin oikeastaan sisältyy. Daavidin pojalla viitataan Jumalan lupauksen kuningas Daavidille siitä, että hänen jälkeläisensä hallitsee ikuisesti (2. Sam. 7). Abrahamin pojalla viitataan lupauksen maasta, kansasta ja siunauksesta (1. Moos. 12). Siunaus tarkentuu siemeneksi, jälke-läiseksi, häneksi, josta protoevankeliumi puhui (1. Moos. 3:15). Jumala on siis täyt-tänyt lupauksensa Jeesuksessa. Abrahamin siunauksen henkilöitymä, Messias, uusi Daavid-kuningas syntyy maailmaan. Van-han testamentin punainen lanka tiivistyy Uuden testamentin ensimmäiseen jakeeeseen. Jouluevankeliumin suuri sanoma oli koko ajan ollut silmiäni edessä, mutta nyt sen merkitys aukeni päälle ja sydämelle.

Voimme siis luottaa Jumalan sanan ilmiömäiseen kykyyn löytää tiensä kuulijan sisäiseen maailmaan ja muuttaa se dramaattisesti.

TEKSTI: VESA OLLILAINEN

KUVA: JAYMZART ©PIXABAY.COM

STI:N HALLITUKSEN JÄSEN ERKKI HARTIKKA: "HERÄTYSLIIKKEEMME TOIMINTA ON KÄYNNISTYNYT HIENOSTI"

Kuka olet?

Olen Erkki Hartikka, 63-vuotias eläkeläinen. Minulla on vaimo Kaija, kolme lasta perheineen sekä kuusi pientä lastenlasta. Työurani tein puolustusteollisuudessa erilaisissa mielenkiintoisissa tehtävissä. Koulutukseltani olen diplomi-insinööri.

Mikä on hengellinen taustasi?

Sukuni on monessa polvessa esikoislestadiolainen, ja esikoislestadiolainen herätysliike oli hengellinen kotini koko aikuisikäni herätysliikkeen jakautumiseen asti. Jakautumisen jälkeen hengellinen kotini on ollut Esikoiset ry. Toimin Esikoiset ry:n maallikkosaarnaajana. Olen mukana myös herätysliikkeemme lähetystyössä Venäjälle ja Viroon. Minut on vihitty Inkerin kirkon diakoniksi vuonna 2020 Kelton kirkossa.

Esikoiset ry on varsin tuore järjestö. Miksi tällainen järjestö syntyi?

Esikoislestadiolaisuudessa on paljon arvokkaita ja hienoja perinteitä. Yhteisöllisyys on eräs kantava voima ja kyläilyperinne on vahva, puhumattakaan upeasta virsilauluperinteestä. Ja parhaimmillaan esikoislestadiolainen julistus tuo evankeliumin ytimen ja ristin sanoman hienolla tavalla esille.

Esikoislestadiolainen herätysliike (Esikoislestadiolaiset ry) kuitenkin jakautui vuonna 2016 ja sen seurauksena syntyi

uusi herätysliike Esikoiset ry. Jakautumisen lopullisena laukaisijana toimi esikoislestadiolaisten päätös antaa liikkeen maallikkosaarnaajille lupa pyhien sakramenttien toimittamiseen. Ne, jotka eivät tätä päätöstä voineet hyväksyä, perustivat uuden herätysliikkeen, Esikoiset ry:n.

Toki hajaannuksen taustalla olivat laajemmat opilliset jännitteet, joista monet nousivat esikoislestadiolaisten korostamasta poissulkevasta seurakuntaopista. Poissulkeva seurakuntaoppi heijastuu esikoislestadiolaisuudessa esimerkiksi käsitukseen pelastuksesta ja armonvälineistä.

Miten näet järjestönne tulevaisuuden?

Esikoiset ry on tunnustuksellinen luoterilainen herätysliike, jonka tausta on lestadiolaisuudessa. Vaikka herätysliikkeemme on nuori, on sillä kuitenkin vahva suomalainen herätysliikeperintö antamassa historian ja toiminnan pohjavireen. Uskon, että herätysliikkeemme tulee olemaan rakas hengellinen koti yhä uusille tuleville sukupolville. Toivon, että herätysliikkeemme toiminnan keskiössä tulee jatkossakin olemaan lähetystyö eri muodoissaan.

Herätysliikkeemme nimi asettaa omat haasteensa. Esikoislestadiolaisia on totuttu kutsumaan yleiskielessä ”esikoisiksi”. Ja oman taustayhteisöni nimi on Esikoiset ry. Väärinkäsitysten välttämiseksi olisi

hyvä käyttää taustayhteisöni viitattaessa ry-lisäkettä (Esikoiset ry).

Mitkä ovat järjestönne suurimmat ilonaiheet?

On mukava nähdä, että herätysliikkeemme toiminta on käynnistynyt hienosti. Seuroja, pyhäkouluja ja monia muita toimintamuotoja järjestetään säännöllisesti eri paikkakunnilla. Joillakin paikkakunnilla olemme hankkineet myös omia rukoushuoneita käyttömme. Lähetystyötä Venäjälle, Viroon ja myös Keski-Eurooppaan organisoidaan vahvasti. Suurin ilon aihe on, että Jumala on siunannut toimintaamme.

Aloitat vuoden 2023 alussa STI:n hallituksessa varsinaisena jäsenenä ns. maallikkoedustajana. Mihän suuntaan haluaisit STI:n menevän?

Pidän STI:n nykyistä tulevaisuuden visiota hyvänä. Näen STI:n etenevän määrätietoisesti vision viitoittamaan suuntaan ja haluan omalta osaltani olla vahvistamassa tätä kehitystä. Uskon, että STI:llä tulee olemaan kasvava rooli klassisen kristinuskon ja luterilaisuuden ylläpitäjänä ja vaalijana Suomen kristikunnassa ja ehkä laajemminkin.

Miten näet STI:n työn oman liikkeesinäkökulmasta?

Oma taustayhteisöni Esikoiset ry ei tällä hetkellä ole STI:n jäsenjärjestö. Mutta uskon STI:n voivan tukea myös Esikoiset ry:n toimintaa esimerkiksi teologisen koulutuksen muodossa. Näen myös STI:n jäsenjärjestöt luontevana viiteryhmänä Esikoiset ry:lle. Siten STI:n kautta myös Esikoiset ry voi löytää

yhteisiä intressejä esimerkiksi järjestöjen ja herätysliikkeiden yhteiseen vaikuttamiseen ja ajankohtaisiin keskusteluihin.

Mitä muuta haluaisit sanoa Kulmakiven lukijoille?

Pidetään rohkeasti kiinni Jumalan sanasta. Martti Lutherin sanoin (VK 170): ”Se sana seisoo vahvana, ne ei voi sitä kestää. Kun kanssamme on Jumala, ken meiltä voiton estää?”

HAASTATTELU: SANTERI MARJOKORPI

KUVA: STUDIO DETTANI

TERAPEUTTINEN JUMALAKUVA

Nykyihmisen jumalakuva on muuttunut terapeuttiseksi. Ihminen pyrkii löytämään tarkoituksensa toteuttamalla omia tunteitaan ja halujaan. Ihminen sitoutuu siis ensisijaisesti itseensä ja omaan sisäiseen hyvinvointiinsa. Tällainen ihmiskuva väistämättä vaikuttaa jumalakuvaan ja teologiisiin käsityksiin.

IHMISKÄSITYS MUUTOKSESSA

Yhdysvaltalainen kirkkohistorioitsija Carl Trueman kuvaa kirjassaan *The Rise and Triumph of the Modern Self* ihmiskäsityksen muutosta viime vuosisatoina. Hän lähtee liikkeelle ranskalaisesta filosofista Jean-Jacques Rousseausta, joka toi ison muutoksen ihmiskuvaan. Rousseau mukaan ihmisluonto on lankeamatonta ja hyvää. Ongelmamme johtuvat silloin joko yhteiskunnasta tai kulttuurista, joka turmelee ihmisen. Ihminen on aidoimmillaan kun toteuttaa niitä haluja ja tunteita, jotka luonnehtivat hänen sisäistä psykologista elämäänsä.

Rousseauin jälkeen Charles Darwin, Karl Marx ja Friedrich Nietzsche riisuvat ihmisyydestä päämäärän, tarkoituksen ja merkityksen. Sokea luonnonvalinta poistaa Truemanin mukaan sen ajatuk-

sen, että ihmisellä olisi joku itseään suurempi päämäärä. Marx puolestaan tekee vallasta keskeisen kategorian ja Nietzsche korostaa, että ihminen itse luo itsestään sellaisen kuin hän haluaa. Tämän jälkeen merkitys löytyy vain ihmisestä itsestään.

Sigmund Freud puolestaan toi ihmiskuvaan seksuaalisen elementin. Freudin mukaan ihminen on perinpohjaisesti seksuaalinen olento ja seksuaalisuus on avain koko ihmisen olemukseen. Elämän tarkoitus ja hyvän elämän sisältö on henkilökohtainen seksuaalinen täyttymys. Freudin jälkeen myöhemmät marxilaiset yhdistivät Freudin ja Marxin ajattelun ja näkivät seksuaalimoraalin olevan vallankäytön väline. Esimerkiksi Herbert Marcuse väitti, että porvarillisen yhteiskunnan tuhoaminen tarkoittaa käytännössä sellaisten moraalisten sääntöjen tuhoamista, jotka pitivät tällaista yhteiskuntaa yllä. Seksuaalinen vallankumous ja vapaa rakkaus tulivat sen jälkeen poliittiselle agendalle.

TERAPEUTTINEN KRISTIN-
USKO KESKITTYY SIIHEN,
MILTÄ IHMISESTÄ TUNTUU.

VAIKUTUKSET TEOLOGIAAN

Kun tällaisen ihmiskuvan omaksunut henkilö etsii tarkoitusta sisältään, tunteiden asema nousee keskiöön. Terapeuttinen kristinusko keskittyy siihen, miltä ihmisestä tuntuu. Pyhän kokemusta painotetaan, mutta sille annetaan harvoin mitään sisältöä. Tunteilla on toki kristinuskossa paikkansa eikä niitä pidä väheksyä, mutta pitää olla joku perusta, jolle ne rakentuvat.

Ulrich L. Lehner on todennut, että ”sentimentalistinen teologia, joka saarnaa uskonnollista kokemusta tasoittien sisällöttömälle uskonnolle.” Jos siis uskonnon ei nähdä olevan liitoksissa maailmaan, vaan pelkästään omaan minääni ja omiin tunteisiimme, se johtaa kristinuskon latistumiseen. Kun ihmiset tuntevat kristinuskon sisältöä yhä huonommin, Jumalasta tulee tunteita korostavassa ilmapiirissä pelkästään jonkinlainen terapeutihahmo.

Kuitenkin elämme Jumalan luomassa maailmassa ja siksi todellisuus ei ole vihollinen. Olisi kiinnitettävä itsensä

lisäksi huomiota myös ulospäin. Me emme esimerkiksi itse luo kristinuskon oppisisältöä, vaan se on annettu meille. Onkin mahdotonta muodostaa mitään pysyviä vakaumuksia tai omaksua niitä, jos ajattelemme, että ihminen itse luo todellisuuden sisällään.

Terapeuttinen ajattelu toteaa uskonnon olevan hyvä asia, jos se tuottaa ihmiselle hyvää oloa tai on jotenkin hyödyksi mielen terveydelle. Totuusväitteet eivät kuitenkaan välttämättä ole hyödyllisiä väitteitä. Koska jumalausko avaa uuden näkökulman ja horisontin koko elämään, kysymys sen hyödyllisyydestä on tavallaan mieletön. Joko uskonnolliset asiat ovat korkeimpia, koska ne tulevat itsestään Jumalasta tai sitten ne ovat taikauskosen alitajunnan tuotteita. Hyöty ei lopulta ole se mittari, joka ratkaisee tämän kysymyksen.

Moderni jumalakuva usein latistaa Jumalan mysteerin. Esimerkiksi Raamatun kertomukset ovat täynnä yrityksiä sanoittaa Jumalan mahtavuutta ja suuruutta, joka ei sovi ihmisen tavanomaisiin ajattelutapoihin tai kielenkäytön muotoihin. Jos emme ole kohdanneet Jumalan pelottavaa ja kiehtovaa mysteeriä ja tajunneet pienuuttamme, emme todennäköisesti ymmärrä, mistä armossa on kyse. Siksi ”Herran pelko on viisauden alku.” (Sana 1. 9:10).

Luento pohjautuu STI:ssä pidettyyn luento-otsikolla ”Terapeuttinen jumalakuva haastaa klassisen jumalakäsityksen.”

TEKSTI: SANTERI MARJOKORPI
KUVAKAAPPAUS STI:N
LUENTOVIDEOLTA

TARU SORMUSTEN HERRASTA -TEOKSEN TEOLOGIA

Esa Yli-Vainio piti 29.11. STI:ssä luennon aiheesta ”Taru sormusten herrasta -teoksen teologia”. Luennossaan Yli-Vainio kuvasi, kuinka Tolkienin kirja on läpeensä kristillinen.

J. R. R. Tolkien oli englantilainen kirjallisuuden professori, joka oli lähetyssaarnaajien lapsi. Hän jäi pienenä orvoksi ja hänet kasvatti roomalaiskatolinen pappi. Koko Tolkienin elämää sävytti syvä arvostus kristillistä uskoa kohtaan.

KRISTILLINEN TEOS

Tolkienin itsensä mukaan ”Taru sormusten herrasta on pohjimmiltaan kristillinen ja katolinen teos.” Tämä näkyy esimerkiksi päivämäärissä. Sormuksen ritarit lähtevät

matkaan Rivendellistä joulukuun 25. päivä ja sormus tuhotaan maaliskuun 25. päivä. Näin siis tarinan ”pelastushistoria” lähtee liikkeelle ikään kuin Jeesuksen syntymästä ja päättyy pääsiäisen päivämäärään.

Kirja ei kuitenkaan ole suoraa allegoriaa kristinuskosta, vaan enemmänkin symbolinen ja kuvallinen teos kristinuskon sanomasta. Esimerkiksi Tolkienin maailmassa Jumala on luoja. Maailma jakautuu näkyvään ja näkymättömään niin kuin Nikean uskontunnustus toteaa. Kun Frodo laittaa sormuksen sormeensa, hän astuu ”varjomailmaan” eli näkymättömään todellisuuteen. Sormusaaveet ovat ikään kuin näkymättömän maailman demonisia edustajia.

HYVÄ JA PAHA

Tolkienin maailmassa on todellinen hyvä ja paha, oikea ja väärä, eikä relativistista moraaliala kuten useissa nykyfantasioissa. Hyvä ja paha ovat oikeasti olemassa olevia asioita, eikä meidän kuvittelemiamme tai luomiamme asioita. Koko teos on itse asiassa hyvän ja pahan välisen ristiriidan tutkimus. Tolkienille paha edustaa jotain sellaista, joka ei voi olla olemassa itsenäin. Pahalla ei siis ole omaa olemassaoloa, vaan se on jotain hyvää, joka on turmeltunut tai vääristynyt. Edes Sauron ei ole alkujaan paha, vaan hyvä enkelimäinen olento, joka valtaa tavoitellessaan ajautui pahoille teille.

Tolkien kuvaa teoksessaan sitä kuinka valta turmelee. Keskiössä on mahtisormus, joka on luotu vallan himosta ja vallan tavoittelemiseksi. Keskimaassa jokainen valtaa tavoitteleva turmeltuu ja tuhoutuu. Sauron haluaa luoda järjestyksen ja rauhan valtansa avulla, mutta tämä muuttuu ahdistavaksi totalitarismiksi, kun hän yrittää pakottaa kaikki muut itse luomaansa järjestykseen. Välineenä tässä hänellä on valtasormus. Sankaruus puolestaan on sitä, että kieltäytyy vallan houkutuksesta. Sankareita eivät ole suuret ja mahtavat, vaan heikot ja pienet hobitit, jotka saavuttavat voittonsa uhrautuvaisuudella, uskollisuudella ja palvelevalla rakkaudella.

SAKRAMENTTEJA JA KRISTUS-KUVIA

Teoksessa näkyy Yli-Vainion mukaan myös Kristuksen kolme virkaa: profeetta, kuningas ja pappi. Kirjassa on luvattu kuningas alennuksen tilassa eli Aragorn, joka vaeltaa köyhänä kulkurina ikään kuin orjan muodossa. Hän menee läpi kuol-

leiden kulkutien, joka viittaa Kristuksen vierailuun tuonelassa. Gandalf on puolestaan profeetta, joka on neuvonantajista viisain. Hänkin käy alennustilassa eli kuolee Moriassa, mutta voittaa kuolemallaan Balrogin. Sen jälkeen hän palaa kirkastetussa olomuodossa. Kolmas Kristus-kuva on Frodo, joka on sormuksen kantajana eräänlainen pappi, jonka tehtävä on uhrata sormus tuomiovuorella.

Kirjassa näkyvät myös sakramentit. Galadriel antaa sormuksen saattueelle ”seitsemän pyhää lahjaa.” Tämä viittaa suoraan katolisen kirkon seitsemään sakramenttiin. Nämä lahjat ovat eräänlaisia hengellisiä lahjoja maallisessa muodossa. Haltiaviitat, joihin hobitit piiloutuvat, ovat eräänlainen vanhurskauden vaate. Haltiaruoka eli lembas on ehtoollinen, josta saadaan yliluonnollista voimaa jatkaa eteenpäin. Frodo saa lahjaksi Galadrielilta Silmarilin valoa sisältävän lampun, joka edustaa tietyllä tavalla kastetta. Tuon valon hobitit ottavat pimeissä kolkissa esiin ja näin muistavat kastettaan.

Tolkienin mukaan teos kertoo ennen kaikkea Jumalasta: ”Konfliktin ytimessä ei ole vapaus, ajatus, joka tulee luonnostaan. On kyse Jumalasta ja hänen yksinomaisesta oikeudestaan jumalalliseen kunniaan.” Jumalasta ei kuitenkaan kerrota suoraan. Häntä ei kuvata tai hänen nimeään ei sanota, vaan hän on koko ajan piilossa, asioiden taustalla. Tolkien haluaa tällä kuvata sitä, että me ihmiset emme näe Jumalaa suoraan, vaan välillisesti. Siksi Jumala toimii Keskimaassakin johdatuksen ja kohtalon kautta. Mikään ei tapahdu sattumalta.

TEKSTI JA KUVA: SANTERI
MARJOKORPI

MUINAISIA KIELIÄ JA POSTMODERNEJA IHMISIÄ KOHTAAMASSA

Olen viidennen vuoden teologian opiskelija. Pääaineenani on Vanhan testamentin eksegetiikka. Aloitan myös joulukuussa tutkimusavustajan työn Muinaisen Lähi-idän Imperiumit -huippuyksikössä. Vanhaa testamenttia ympäröiviä kulttuureja ja sen historiallisia konteksteja ymmärtääkseni olen opiskellut eksegetiikan lisäksi muinaista Lähi-itää ja seemiläisiä kieliä, kuten hepreaa, arameaa, ugaritia, akkadia ja keski-imperiumin egyptiä. Septuagintaa ja Uutta testamenttia varten olen myös opiskellut koinee-kreikkaa. Moni usein kysyy minulta, miten pystyn opiskelemaan näin monia kieliä. Tähän lienee vastauksena Jumalan antama hyvä kielipää, sekä se, että uusien seemiläisten kielten opiskelu helpottuu sen myötä, kun niitä opiskelee. Uuden kielen käännoistehäviin kannattaa kuitenkin varata rutkasti aikaa, itse varasin usein kokonaisen päivän viikossa tietyn kielen opiskeluun.

Pyrin tuomaan Vanhan testamentin ja muinaisen Lähi-idän tietämystä Helluntaiherätykseen, jonka piirissä olen lapsesta asti kasvanut. Helluntaiherätys koostuu enimmäkseen maallikoista, eivätkä pastoritkaan ole usein teologiassa kovinkaan koulutettuja. Tästä syystä Vanhaan testamenttiin suhtaudutaan välillä melko nurjasti, tai sitä ei ymmärretä kristologista typologiaa pidemmälle. Pyrin tekemään tähän muutosta kirkkokunnassani.

Toimin Malmin Saalemin seurakunnassa vanhimpana ja olen XEE – Evanke-liointi elämäntapana -toiminnan yhteis-

henkilö. XEE:ssä pyrimme varustamaan seurakuntalaisia kertomaan evankeliumia ymmärrettävästi keskustelemalla, ottaen samalla huomioon yhteiskuntamme postmodernin kulttuurin ja ihmisen, jolle puhumme.

STI ja siellä palvelleet ihmiset – erityisesti Timo Eskola ja Topias Tanskanen – ovat auttaneet minua varsinkin opintojeni alkuvaiheessa. Jo ennen opintojen alkua katsoin useita YouTubeen tallennettuja STI:n luentoja. Eksegetiikan opintojen alkuvaiheessa STI:n eksegetiikkaan liittyvä opetus oli minulle korvaamattoman arvokasta.

TEKSTI: JULIUS KANKKUNEN,
TEOLOGIAN OPISKELIJA

KUVA: JULIUS KANKKUSEN ARKISTO

LUUK. 2:8-12

Sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa. Yhtäkkiä heidän edessään seisoivat Herran enkeli, ja Herran kirkkaus ympäröi heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille: »Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.

Tässä kohdassa kerrotaan ensimmäistä kertaa maailmankaikkeuden tärkeintä uutista. Pysähdymme ilmoituksessa kahteen kohtaan, kenelle ilmoitettiin ja kuka ilmoitti.

Ilmoittaja oli Herran enkeli. Ei siis kukaan ihminen vaan enkeli Taivaasta. Olen usein miettinyt, miksi Jeesus antaessaan lähetyskäskyä antoi sen meille eikä enkeleille. Kun enkeli ilmoitti, niin paimenet ottivat ilmoituksen todesta. Ei kuulunut epäilystä, onko tuo satua, vaan he uskoivat kuulemansa. Ja niin paimenet lähtivät katsomaan ihmettä.

Kenelle enkeli ilmestyi? Oltiin Betlehemin (leivän talo) lähellä kedolla. Siellä paimenet paimensivat lampaista, joista valittiin Jerusalemin temppelin uhrieläimet. Uhri jolla sovitettiin kansan synnit. Paimenten työ periaatteessa oli tärkeitä. Koska kuitenkin heidän piti tehdä työtä joka viikonpäivä, eivätkä he voineet osallistua sapatin viettoon, olivat he halveksittuja.

Tämä halveksunta oli outoa, koska useat uskon isät ja esimerkiksi Daavid

olivat nuorena paimenia. Paimenet olivat siis sen ajan yhteiskunnan pohjakerrosta. Koska he eivät noudattaneet sapatin määräyksiä, eivät he voineet kelvata Jumalalle.

Mutta eikö Jumala ole ihmeellinen? Sen sijaan että uutinen olisi ilmoitettu maan mahtaville ja kuninkaalle, se ilmoitettiin kaikista arvottomimmille, paimenille.

Jumala on tänäänkin aivan sama. Hän tahtoo, että ilosanoma Jeesuksesta ilmoitettaisiin kaikille arvosta riippumatta. Eikö tämä ole myös lohdullista? Meidän ei tarvitse arvioida itseämme, kelpaammeko Jumalalle. Jumalalle kelpaa jokainen.

Mikä oli enkelin viestin sisältö? Oli syntynyt Vapahtaja, joka tulisi sovittamaan jokaisen ihmisen synnit. Ja tämän sovitustyön Jeesus teki noin kaksi tuhatta vuotta sitten. Tämän sovitustyön päälle me jokainen saamme uskoa.

Usko siis ystävä hyvä kaikki synnit anteeksi Jeesuksen Golgatan sovitustyön tähden. Armollista Herramme syntymäjuhlaa ja siunattua uutta Herran vuotta 2023.

TEKSTI: MATTI RAHJA,
HALLITUKSEN PJ, RAUHAN SANA
KUVA: TUNNIN KUVA / ZEPPELIN

MUUTOKSIA STI:N JÄSENJÄRJESTÖISSÄ

Medialähetys Sanansaattajat on valitettavasti ilmoittanut jättävänsä STI:n jäsenyyden vuoden 2023 alussa. Muutoksen jälkeen STI:llä on yhdeksän jäsenjärjestöä. STI:n pääsihteeri Santeri Marjokorpi kommentoi päätöstä:

– Olisimme tietenkin toivoneet, että Sansa olisi jatkanut jäsenenä, sillä he ovat tuoneet paljon STI:n kokonaisuuteen. Uskon, että monenlainen yhteys järjestöjemme välillä säilyy, vaikka virallista jäsenyyttä ei enää ole.

STI:N 35-vuotisjuhlat 28.1.2023

STI juhlii 35-vuotista taivaltaan lauantaina 28.1. Helsingin Luther-kirkolla osoitteessa Fredrikinkatu 42. Aloitamme kahvilla klo 13 ja varsinainen ohjelma alkaa klo 14. Ohjelmassa muistoja STI:n alkua ajoilta, musiikkia, puheita ja mukavaa yhdessäoloa.

Ilmoitamme juhlasta tarkemmin kotisivuillamme ohjelman valmistuttua. Kaikki STI:n tukijäsenet, työn ystävät ja niin entiset kuin nykyiset opiskelijat ovat tervetulleita.

Varaa juhlapäivä jo nyt kalenteriisi!

Raamattutunnit,
heprean, aramean ja kreikan verkkokurssit

www.gen.fi

STI:N AUKIOLO JOULU-TAMMIKUUSSA

- * To 15.12.– pe 6.1.2023 kiinni
- * Ma 9.1. alkaen arkisin klo 9-16
(iltapäivystys tarvittaessa)

PÄÄSIHTEERIN VIERAILUT:

- * 11.12. klo 11 Saarna, Lutherin kirkko, Lahti
- * 3.-5.1. Perustan teologiset opintopäivät, Suomen Raamattuopisto, Kauniainen
- * 19.1. Opetuspäivä, Kansanlähetysoipisto, Ryttylä

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Sähköposti ja puhelin

sti@sti.fi, etunimi.sukunimi@sti.fi
09 668 9550

Kotisivu

www.sti.fi

Lahjoitustilit

Danske Bank:
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea:

FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH

Työntekijät

pääsihteeri Santeri Marjokorpi
sihteeri Kirsi Kuru
teologinen asiantuntija Vesa Ollilainen

Aukiolo: Syyslukukauden aikana klo 9–16
(joulun ja vuodenvaihteen aikana poikkeava
aukiolo ks. www.sti.fi)

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus.

Luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali sekä
seurakuntavierailuja

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista
aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI
lähetetään tukijäsenille kuusi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja

puheenjohtaja Lauri Vartiainen, SRO

Jäsenjärjestöt

Laestadianernas Fridsföreningars Förbund
Lähetysyhdistys Kylväjä
Lähetysyhdistys Rauhan Sana
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Medialähetys Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetysoipisto
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa.

Vuositukijäsenmaksu 40 euroa (opiskelijat 10
euroa, yhteisöt 100 euroa, ainaisjäsenyys 800
euroa). STI ottaa vastaan kirjalahjoituksia,
avustuksia ja testamentteja.

Rahankeräyslupa RA/2018/904

Poliisihallituksen arpajaishallinto myönsi
STI: lle uuden rahankeräyslupan 4.11.2020. Lupa
on toistaiseksi voimassa oleva. Varat käytetään
teologiseen ja pastoraaliseen koulutukseen, ju-
listus- ja julkaisutoimintaan, kirjastopalvelujen
ylläpitämiseen sekä palkka- ja hallintokuluihin
siltä osin kuin kulut palvelevat varsinaista yleis-
hyödyllistä käyttötarkoitusta.

Taitto Kirsi Kuru

Painopaikka Kirjapaino Hermes Oy
ISSN-L 2243-0733, ISSN 2243-0733 (painettu)
ISSN 2243-0741 (verkkojulkaisu)

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
KAISANIEMENKATU 13 A
00100 HELSINKI

**Lämmin kiitos työmme ystäville
kuluneesta vuodesta!**

**Siunattua joulun aikaa
ja armorikasta
uutta vuotta 2023!**

Suomen teologinen instituutti

STI JOULUTAUOLLA 15.12.-6.1.

KANSIKUVA: ALTTARIVEISTOS VANAJAN KIRKOSTA
(KUVAAJA: HANNU HÄKÄMIES)
TAKAKANSI: MACIEJ326 ©PIXABAY.COM